СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LVII. Ч. 289. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 13-го ГРУДНЯ 1949.

No. 289. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, DECEMBER 13, 1949. VOL. LVII.

ТРИ ЦЕНТИ в Злуч. Держ. Америки ПЯТЬ ЦЕНТІВ Закордоном — Тел. „Свободи": BErgen 4-0807, 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — THREE CENTS in the U. S. of America FIVE CENTS Elsewhere

ВІДПРАВЛЕНО 116,000 З ДЕПАРТАМЕНТУ ОБОРОНИ

Вашингтон, 11 грудня. — Департамент оборони відправив 116,000 цивільних робітників від часу, коли почалася програма ощадности минулого літа. На підставі розпорядку секретаря оборони Луїса Джансона мають відправити 135,000 усіх робітників та бюрових працівників у всіх трьох ділянках оборони. Найбільше відправлених є в воєнній фльоті — 76,000 робітників — бо позамикано деякі корабельні варстати. Такі ощадності мають зберегти для федерального скарбу 200,000,000 долярів першого року, а коли це вдасться, то опісля по пів біліона річно. Найбільше замітно відправлювання робітників у Каліфорнії, дальше у Вашингтоні й стейті Мериленд, потім у Ню Йорку і Пенсилвенії.

ВЕЛИКІ БУРЕВІЇ У ЗАХІДНИХ ОКОЛИЦЯХ.

Внаслідок торнада згинуло девять осіб у стейтах Мизурі й Арканзо в неділю. Разом з погибшими впродовж двох попередніх днів згинуло 38 людей підчас буревіїв в різних околицях західної частини Злучених Держав. На західнім півдні шаліє дальше торнадо, а з півночі поза Скельними горами через Небраску й Айову віють холодні вітри зі швидкістю 54 миль на годину. Ці буревії принесли справжню зиму аж до середніх стейтів, тобто до Юта й Канзас і дальше на південь. Зате лагідний вітер з дощем появився в околиці Великих Озер на границі Канади.

Дощі у північній частині стейту Ню Йорк принесли надію на зменшення страху населення міста Ню Йорку перед недостачею води по домах. Кількість води в збірниках досі падала так замітно, що управа міста оприлюднила заклики на сполох і люди почали примінюватися до розпорядків влади для ощадного вживання води.

КОНҐРЕСМЕН ТАМЕС ДІСТАВ 6—18 МІСЯЦІВ ТЮРМИ.

Вашинґтон. — Минулої пятниці окружний федеральний суд засудив конґресмена Дж. Парнела Тамеса на тюрму від шість до вісімнадцять місяців за те, що він побирав частину федеральної платні своїх секретарок, які працювали підчас переводження допитів в комісії неамериканських діянь в палаті репрезентантів. Тамес зрезиґнував зі свого мандату в конґресі. Його жінка заповіла, що буде кандидувати на місце чоловіка на конґресмена з округи в стейті Ню Джерзі.

КОЛИШНЯ ЖІНКА АЙСЛЕРА СВІДЧИТЬ ПРО ГІССА ЯК КОМУНІСТА.

Ню Йорк. — Підчас судового процесу проти Алджера Гісса в пятницю складала свідоцтво пані Массінґ, колишня жінка комуніста Ґергарда Айслера, який втік з Америки до Польщі кораблем Батори. Вона призналася, що була підпольною комуністичною діячкою у Вашинґтоні в 1935 р. і тоді знала Алджера Гісса, як члена Комуністичної партії, який, як урядовець департаменту стейту, сповняв доручення іншого урядовця, по імені Ноел Філда і передавав комуністам документи з департаменту стейту. Філд виїхав опісля до Европи і щез з овиду. Алджер Гісс стає вже вдруге перед судом за кривоприсягу в запереченні, наче б він був комуністом і передавав урядові документи Витакерові Чемберсові, який теж був урядовцем цього департаменту і був посередником між Гіссом і комуністичними шпигами.

УРЯДОВЕЦЬ ЗА РЕВІЗІЮ ІМІҐРАЦІЙНОГО ЗАКОНУ.

Ню Йорк. — Едвард Дж. Шоґнессі, директор іміґрації округи Ню Йорк, висловився, що для розвязки скитальчої справи в Европі багато причиниться зміна теперішнього іміґраційного закону в тому напрямку, щоб допустити ще 137,000 нових скитальців з Европи. Цю думку він розвинув у промові до зібрання 1,500 делегатів Жидівського Іміґраційного Товариства — ГАЙАС — у готелі Комодор. При цій нагоді він виявив такі дані: Досі дістали віза на приїзд до Злучених Держав 122,120. Між ними є 42 відсотки католиків, 31 відсотків протестантів і 26 відсотків жидів. Ще один відсоток для неозначених осіб. Шоґнесі повернувся недавно з подорожі до Европи для студій скитальчої справи і прийшов до заключення, що яких 160,000 осіб не буде в спроможності виїхати, з Европи і тому їм треба буте післати допомогу в одній чи другій формі.

ВУГІЛЛЯНІ ПІДПРИЄМЦІ ВОЛЯТЬ СТРАЙК НІЖ ТРИДЕННУ РОБОТУ.

Ню Йорк. — Провідні власники вугілляних шахт, які перебувають у Ню Йорку для порозуміння з майнерською юнією, заповідають, що Дж. Луїс, викличе страйк шахтарів на 1 січня 1950 р. Він надіється, що таким способом зможе приневолити власників шахт згодитися на нові точки в контракті. Власники твердять, що теперішня тридення праця в шахтах це на ділі „40-відсотковий страйк". Саме тому, що це частинний страйк, вони носяться з наміром не вплатити свого причинку до Майнерського Фонду Добродійности і так спонукати Луїса до якогось рішального кроку. На випадок страйку вони надіються вмішання конґресу в цю справу і використання постанови про красву необхідність у законі Тефта для заборони страйку.

ПЕРЕДБАЧУЮТЬ СКАСУВАННЯ ДОДАТКІВ ДО ПОДАТКУ.

Вашинґтон. — Секретар торгівлі Чарлс Сойер, носиться з думкою скасувати додатковий податок від люксусових предметів і забав, щоб дати нагоду бизнесовцям кинутися до більших інвестицій у підприємствах і піднести добробут країни. Сойер передбачує зріст бизнесу в 1950 р., хоч одначе заповідає зменшення доходу підприємців. Він не надіється несподіваних змін у продукції. Так само нема підстави передбачувати зміни у робітничих платнях, як це сказав Сойер у відповіді на запити, ставлені йому у виводі по радіо у неділю.

У.К.К. ЗНОВУ ІНТЕРВЕНЮВАВ В СПРАВІ ІНТЕРНОВАНИХ ВОЯКІВ У.П.А.

Ню Йорк, 12 грудня. У зв'язку з останніми повідомленнями про перехід в Західну Европу нових малих відділів або поодиноких вояків УПА, які були інтерновані місцевими властями, Екзекутива Українського Конгресового Комітету звернулася в дні 5-го грудня телеграмою до державного секретаря Діна Ачесона, прохаючи його інтервенції в справі признання цим воякам азилю в американскій зоні Німеччини. Рівночасно УККомітет звернувся каблеграмою до представника ЗУАДКомітету в Европі, адв. Р. Смука, прохаючи точних інформацій щодо долі інтернованих та безпосередніх заходів в їх користь на місці. Адв. Смук негайно повідомив, що ті вояки УПА, між ними дві дівчині, які були інтерновані в американській зосі Німеччини, були звільнені негайно після перших переслухань. Натомість задержано ще тих чотирьох УПА-істів, що були інтерновані в Австрії. Адв. Смук був у Відні та особисто інтервенював в найвищих американських окупаційних властях, виясняючи справу та прохаючи американського заступництва для інтернованих.

РОМУЛЬО ПРО РЯТУНОК СВІТУ ЧЕРЕЗ ВІДНОВУ ВІРИ

Ню Йорк. — Рятунок світу прийде не через матеріяльну силу, але через суспільні реформи і віднову віри, пригадав ген. Карльос П. Ромульо, предсідник Генеральної Асамблеї Обєднаних Держав. Ромульо був головним промовцем на обіді стипендійного фонду університету Єшіва в готелі Астор у неділю, у якому взяли участь 1,600 осіб.

КАЖУТЬ, ЩО СТАЛІН ПЕРЕМАГАЄ В ХОЛОДНІЙ ВІЙНІ

Вашинґтон. — Сен. Вилйем Дженнер, республіканець, який повернувся з подорожі довкруги земного ґльобу, прийшов до висновку, що Сталін перемагає у теперішній холодній війні. Він відбув подорож довкола світу разом з трьома іншими сенаторами для провірки економічного положення.

„ДАЙ СЕРЦЮ ВОЛЮ" НА ВИСТАВІ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Старанням Тов. „Дністер", від. 361 У. Н. Союзу, відновлено звісну популярну драму з народнього життя М. Кропивницького „Дай серцю волю, заведе в неволю". Її виставив у суботу 10 й неділю 11 грудня драматичний кружок „Калина" під управою М. Іванова на сцені авдиторії школи св. Юрія з добре вишколеними аматорськими силами, як: Осадчукової-Іванів в ролі Одарки, М. Стахова в ролі Семена, І. Петраша в ролі Івана, І. Вовк в ролі Морозихи, О. Бражникової в ролі Марусі. Ролю трагічного Микити віддограв з повним зрозумінням С. Атаманець. Гуртові сцени, получені зі співами, були дбайливо підготовані й удачно виведені. У. них відзначився своїм ніжним тенором і сольовим танком бандурист В. Бориско. Музичну частину виконали: М. Грибенецька при піяні і проф. Ф. Босий при скрипці. Залю виповнили здебільша члени тов. „Дністер", на бенефіт якого вистава була влаштована.

ПЛЯНУВАЛИ СХОПЛЕННЯ І ВИДАЧУ КОМУНІСТАМ ЧІЯНҐ КАЙ-ШЕКА

Гонґ Конґ, 12 грудня. З боку китайського національного уряду повідомляють, що губернатор провінції Юнан, ген. Лю Ган, з кінцем минулого тижня зробив переворот та віддав провінцію комуністам. При цьому він плянував теж схоплення і передачу комуністичній владі маршала Чіянґ Кай-шека. Пляну не виконано тільки через наглий виїзд Чіянґа на Формозу, де створено нову головну квартиру націоналістичного спротиву комуністам.

ПОРАЗКА ЛЕЙБУРИСТІВ У ВИБОРАХ В АВСТРАЛІЇ

Белберн, Австралія, 12 грудня. Після недавної поразки соціялістів у виборах в Новій Зеляндії, в суботнішніх виборах програли теж соціялісти в Австралії, що були при владі вісім років. Переможцем вийшла права коаліція лібералів і краєвої портії. В слід за тим прийде теж зміна уряду. Тепер ще єдина тільки Британія матиме соціялістичний уряд в цілому своєму камонвелті.

КОНСУЛЬ ВОРД ВЖЕ В ДОРОЗІ ДО З.Д.А.

Тієнцін, Китай, 12 грудня. Американський консуль в Мукдені, Анґус Ворд, арешт якого китайськими комуністами був предметом найширших дебат і малощо не викликав нової міжнародної крізи, сьогодні наостанці був остаточно звільнений та вступив на американський пароплав Лейкленд Вікторі, на якому виїхав до Японії, звідкіль в січні виїде до Злучених Держав. Разом з Вордом їде 19 членів його консулярного штабу, що теж були заарештовані комуністами, деякі протягом цілого року в Манджурії. Консуль Ворд заявив, що комуністи з ним поводилися „по-чортівському", доказом чого може послужити факт, що за час свого арешту він втратив 25 фунтів. Після приїзду до ЗДА. Ворд зложить відповідне звідомлення в департаменті стейту.

КОРЕЙСЬКІ БОЛЬШЕВИКИ ЗВІЛЬНИМИ ДВОХ АМЕРИКАНЦІВ

Сеул, Корея, 12 грудня. Створений Совєтами комуністичний уряд північної Кореї щойно вчора звільнив двох офіцерів американської торговельної фльоти: Алберта Вилиса з Брукліна та Алфреда Шешлера з Кіндергук, Н. Й., заарештованих ще у вересні. Їх звільнено після довших дипломатичних переговорів.

ПЕРЕСЕЛЕНЧА АКЦІЯ ДАЛЬШЕ ГОЛОВНОЮ ПРОБЛЕМОЮ НАШОГО ЗАГАЛУ

ПРЕСОВА КОНФЕРЕНЦІЯ В З.У.А.Д.К. РОЗГЛЯНУЛА ДОТЕПЕРІШНІ НЕДОТЯГНЕННЯ ТА МАЙБУТНІ ПОТРЕБИ І МОЖЛИВОСТІ ПЕРЕСЕЛЕНЧОЇ АКЦІЇ

Филаделфія, 12 грудня. Скликана Екзекутивою ЗУАДКомітету чергова пресова конференція ствердила тут минулої суботи, дня 10-го грудня, що дальше ведення і успішне завершення переселенчої акції продовжує бути головною проблемою та головним завданням американсько - українського загалу. В конференції взяли участь: д-р Л. Мишуга і А. Драган від „Свободи", д-р Р. Криштальський від „Народного Слова", С. Шумейко від „Юкрейніен Віклі" та новоприбулі співробітники різних газет по обох боках океану, як теж відомі робітники пера: Роман Купчинський, Іван Кедрин, Іван Керницький, Михайло Островерха, Гр. Лужницький, Яр Славутич, Осип Тарнавський, тількищо прибула з Европи Марія Струтинська, та співробітник Комітету, дир. В. Блавацький. Збори відкрив і ними проводив заступник голови ЗУАДКомітету, д-р Л. Мишуга, а справу реферував екзекутивний директор Комітету, д-р В. Галан. Від Екзекутиви були ще приявні секретар Павло Дубас, та касієр Михайло Дубас. Свою неприявність виправдали важливими перешкодами запрошені на конференцію д-р М. Стахів від „Народної Волі", п. Федір Дудко та д-р Шлемкевич. Д-р Мишуга, відкриваючи наради, ствердив, що Комітет скликав представників пера, бо вони найкраще розуміють цілу вагу переселенчої акції та мають великі моживості допомогти в ній, підкресюючи, що це виключно від нас залежить кінцевий результат цеї справи. Д-р Галан коротко з'ясував дотеперішній перебіг акції, вказуючи на її моживості і потреби в майбутньому, зокрема зупиняючись на невірних інформаціях в цій справі в частині нашої преси тут і заокеаном. В дальших нарадах забирали голос майже всі приявні, висловлюючи свої думки про дотеперішню працю ЗУАДКомітету та пропонуючи нові способи і засоби на майбутнє. Усі погоджувалися, що переселенчу акцію треба за всяку ціну не тільки продовжувати, але її відповідно ще збільшити. І в цьому повинен допомогти ввесь наш громадський загал, зокрема його провідні одиниці.

РАДІО-ВИСТУП УКРАЇНСЬКОГО ХОРУ В ДЖЕРЗІ СИТІ

Минулої неділі після полудня виступив в католицько-церковній радіопрограмі на станції WAAT в Нюарку Український Хор ім. Лисенка з Джерзі Сиsти, відспівавши шість церковних пісень (Отче Наш, Свят, Херувимську та інші). Хором диригував Осип Стецура, що відспівав теж сольові партії. Виступ заповідав американський священик, о. Магоні, згадуючи при цьому переслідування Церкви большевиками в Україні, зокрема пригадуючи трагічну долю українських владик.

СЕСІЯ ГЕНЕРАЛЬНОЇ АСАМБЛЕЇ НЕ ПОЛІПШИЛА ВИГЛЯДІВ НА МИР

Лейк Соксес, 12 грудня. — В численних коментарах до цьогорічної сесії Генеральної Асамблеї, яка закінчилася в суботу, 11-го грудня, в загальному стверджується, що Асамблея і цим разом не потрапила розв'язати основних проблем теперішньої політичної крізи в світі та не збільшила виглядів на остаточне замирення, хоча й проробила чи малу роботу, скріплюючи головно свій власний авторитет і тим самим промощуючи собі шлях до більших успіхів в майбутньому. На порядку нарад цеї сесії було понад 70 справ. До важливіших проблем, що їх розглянено і полагоджено, м. і. належать: вирішено компромісово дальшу долю італійських колоній, якої не могли полагодити чотири великодержави; розглянено справу замирення Балкану, продовжуючи існування окремої комісії; справу порушування людських прав в країнах совєтських сателітів передано до Міжнародної Палати Справедливости; ухвалено резолюцію в справі замирення при допомозі скріплення міжнародної співпраці та респектування чартеру О.Н.; Продовжено Корейньку комісію О.Н. на черговий рік; продовжено існування Малої Асамблеї, якій передано справу китайського зажалення проти Совєтів; вирішено інтерналіцацію Єрусалиму; рекомендовано продовжувати наради в справі контролі атомової енергії та з більшим або меншим успіхом розглянено цілий ряд інших справ, зокрема скріплено міжнародне законодавство. В коментарах до цеї сесії пригадується акти, які заіснували в міжнародній політиці поза нею: комуністичні перемоги в Китаю; проголошення „атомової експльозії" в Совєтському Союзі; остаточний поділ Німеччини; загострення совєтсько - югославської кризи і т. п., та стверджується, що Генеральна Асамблея, хоча й виявила великий вплив на публичну опінію в світі, з чим мусять рахуватися навіть Совєти, проте вона в нічому не потрапила навіть злагіднити теперішньої „холодної війни", що кожного дня могла б переміниться в „гарячу". На закінчення своєї сесії Асамблея ще ухвалила бюджет для дальшого ведення О. Н., у висоті 49,641,773 долярів.

КОМУНІСТИЧНА ЗАГРОЗА ДЛЯ ФРАНЦУЗЬКОГО ІНДОКИТАЮ.

Париж, 12 грудня. — Дальші перемоги комуністичних військ в Китаю та їх прихід на кордон французького Індокитаю, викликали серіозне занепокоєння у французьких урядових колах, що передбачують можливість комуністичної інвазії. Французький високий комісар Індокитаю, Леон Піньйон, заявив вчора, що евентуальній комуністичній інвазії на Індокитай протиставилося б там 150,000 французьких військ. Французький уряд, крім того, звернеться до уряду Британії, щоб той здержався від визнання комуністичного режиму в Китаю та поставив в його передумову теж відповідні гарантії щодо Індокитаю. Робиться теж цілий ряд інших практичних заходів для забезпечення і оборони тої країни.

ЗАХІД ЗАНЕПОКОЄНИЙ РОЗВИТКОМ НЕО-ФАШИЗМУ В НІМЕЧЧИНІ.

Ганновер, Німеччина, 12 грудня. — В британських окупанційних колах в Німеччині не скривають свого занепокоєння можливостями дальшого розвитку і скріплення скрайнього націоналізму в тій країні. Практично це виявляється головно в намаганнях об'єднати існуючих право-екстремістичних партій в британській і американській зонах і в можливостях збільшити їх новими кадрами з-поміж невдоволених, головно великої маси втікачів зі совєтської зони, безробітних та ветеранів другої світової війни.

АДЕНАУЕР ДОМАГАЄТЬСЯ СТВОРЕННЯ НІМЕЦЬКОЇ АРМІЇ.

Бонн, Німеччина, 12 грудня. — Не зважаючи на рекомендацію західних високих комісарів, щоби здержатися від публичної дискусії на тему можливостей і потреб створення німецької армії, канцлер західно - німецької федеративної республіки д-р Конрад Аденауер, на одному прийнятті минулої суботи домагався, щоби західні аліянти включили німецьку людську силу в европейську підготовку оборони проти можливого нападу з боку Совєтів. Аданауер вважає, що в своїх оборонних плануваннях Захід не повинен ігнорувати теж проблем безпеки самої Німеччини.

В ЮГОСЛАВІЇ ЗАСУДИЛИ НА ТЮРМУ РОСІЙСЬКИХ БІЛОГВАРДІЙЦІВ ЗА ШПИГУНСТВО ДЛЯ СОВЄТІВ.

Беоґрад, 12 грудня. — Югославський народний суд засудив минулої суботи на кару тюрми від трьох до двадцять років десятьох старих російських еміґрантів, обвинувачених в співпраці з німцями під час війни та в шпигунстві для Совєтів після неї. Всі обвинувачені, які після війни прийняли совєтське громадянство, призналися до вини, виправдуючи її „силою обставин".

СПОНТАННИЙ СПРОТИВ КОМУНІСТАМ В БОЛГАРІЇ.

Беоґрад, 12 грудня. — В поінформованих югославських колах стверджують, що в Болгарії з кожним днем збільшується та прибирає щораз радикальніші форми спонтанний спротив народу проти комуністичної диктатури. Це приявилося м. ін. теж в тому, що селяни цього року не засіяли озиминою поверх 1,000,000 акрів землі.

ЩЕ 42,000 ПОЛОНЕНИХ НІМЦІВ В ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ.

Берлін, 12 грудня. — Контрольована британцами німецька преса повідомила, що в комуністичній Чехословаччині ще досі перебуває поверх 42,000 німецьких воєнно-полонених. При цьому стверджується, що їх держиться та заставляється працювати „в нелюдських умовинах".

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.		SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.00	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

КОНЦЕРТИ КАПЕЛІ БАНДУРИСТІВ

Американські українці спровадили через свій ЗУАДКомітет зо скитальщини Капелю Бандуристів ім. Т. Шевченка, яка вже розпочала концертову поїздку під керівництвом Григорія Китастого. Ми, американські українці, цю Капелю сюди спровадили і тому не диво, що вона тепер головно для нас концертує, на бандурі грає і співає, щоб нагадати нам рідну землю, з якої вона не так давно вийшла й мистецтво того рідного села, де ми родились, чи звідки походить наш рід. Як ця поїздка буде успішна, то, як треба надіятись, згодом перебере Капелю під свій заряд якась американська концертова агенція і тим запевнить їй існування на довший час, що дай Боже. Тоді Капеля Бандуристів була б під оглядом пропаганди продовженням цеї культурної місії, яку колись сповняла в Америці Українська Республіканська Капеля під проводом сл. п. Олександра Кошиця.

Чи і коли це станеться, покищо невідоме. Але Капеля Бандуристів уже концертує! Вона вже обіздить американські міста, де є більші чи менші осередки американсько-українського життя. Умовини, в яких доводиться тепер Капелі існувати та концертувати, є дуже важкі, тому годі їй подбати про такий заряд і таку рекляму, які були б самозрозумілі й природні в нормальних обставинах. Це треба нашим громадам, де Капеля виступає чи буде виступати, добре тямити і самим подбати, щоб виступи Капелі Бандуристів були відповідно розголошені. А вже обовязково треба припильнувати, щоб на ті концерти приходило усе громадянство. Усім нам треба бути і послухати гри і співу наших славних бандуристів, бо їхнє мистецтво дасть нам радість, підніме нас на душі, загріє нас до нової активности, ідейности і жертвенности. Самі ми будемо почуватись гордими, що ми причинились до врятування цеї славної Капелі, що вийшла з України, мучилась під сталінським чоботом, і доки могла чесно та достойно репрезентувала там добре імя українського народу. На рідних землях наш нарід добре розумів вагу великої місії Капелі Бандуристів. Тому приймав бандуристів з найбільшим ентузіязмом, вкладаючи у той ентузіязм любов до свого рідного й протест проти московських гнобителів. Це скоро завважили кремлівські диктатори. Тому теж директором Державної Капелі Бандуристів наставлено вкінці енкаведиста, але мабуть і це не помагало, бо в 1941 році цю Капелю зліквідовано, а бандуристів вислано на фронт. Те, що тоді врятувалось і згуртувалось біля Григорія Китастого, маємо в цій Капелі, що сьогодні між нами.

Приймім і ми наших бандуристів так, як приймав їх український нарід, де вони концертували. Даймо їм змогу далі існувати та удосконалюватись для слави України. Бандуристи, яким в підсовєтській Україні не було місця навіть як українським мистцям, є в Америці знаменитими пропагаторами правди про гірку долю українського народу, а це теж дуже важне.

Яка велика радість повинна б нас усіх огортати на саму згадку, що маємо Блавацького в Филаделфії, Гірняка в Ню Йорку, Китастого, що обїздає Америку, та ще багато інших визначних мистців та інших визначних людей, що розмістились по наших більших чи менших громадах. Назагал усі вони, хоч як тажко працюють й гірко бідують, але проте творять і надають щораз глибшого змісту цілому нашому життю. Тому кожний старий імігрант, що дорожить українським іменем, повинен нині змовити молитву і дякувати Богові, що дозволив йому дожити посилення, а то й відродження цілого нашого життя!

Виправдана свідомість

В коментарях до звіту головного секретаря УНСоюзу за місяць жовтень стверджено, що кількість приєднаних в тому місяці нових членів досягнула рекорду за всі часи; в жовтні зорганізовано 905 членів, отже приблизно 200 членів більше ніж в попередньому місяці. В місяці листопаді перевищено і цей рекорд, зорганізувавши 973 нових членів. Цим разом, як і в попередніх місяцях, велику більшість між новими членами творять нові імігранти, що заслуговує на окрему увагу.

Український Народний Союз, зі своїм органом „Свободою", від першого дня виникнення проблеми нової української імміграції ще підчас другої світової війни, були вповні свідомі її високої вартости для української справи. Ця свідомість, впарі з почуттям обовязку та чисто гуманітарними почуваннями, була причиною цеї важної ролі, яку відіграв УНСоюз в організації та веденні цілої допомогової та переселенчої акції американських українців в користь українських скитальників. Власне цій акції УНСоюз поставив до розпорядження свій великий громадський авторитет та в рямцях статуту, теж і свій організаційний апарат, а зокрема свій орган „Свободу". Ані Союз, ані „Свобода" не вимагали за це будь-яких признань чи вдячности, як не вимагають цього і за всю свою громадську роботу. Службу народові та народній справі вони бо вважають своїм традиційним обов'язком і привілеєм. Це саме відноситься до широкого загалу Союзового членства, що промощував на цій землі шлях українському імені та українській справі і продовжує всіми своїми силами працювати для них виключно з почуття свого патріотичного обов'язку.

В тих самих рямках ведеться тепер серед нової імміграції теж організаційна кампанія У. Н. Союзу. Не з будь-яких інших мотивів, як тільки ради цеї великої української твердині за морем, ради УНСоюзу, ради самих же нових імігрантів, У. Н. Союз відкриває їм широко свої організаційні рамці, усвідомляє їх про важливість такої зорганізованости, допомагає їм включитися в творчий процес українського і загально-американського життя на цій землі.

Новим імігрантам, як і багатьом поколінням їх попередників, не доводиться легко в ставленні перших кроків на цій землі. Часом це приходиться навіть дуже важко, але ці трудноші полегшує оправдана надія на поліпшення. Великою полекшою в цих труднощах, а зокрема в нещасливих випадках є забезпечення, що їх дає членство в УНСоюзі.

Кілька днів тому повідомлено про трагічну смерть в копальні в Канаді Степана Шумелди, новоприбулого члена УНСоюзу. Йому було тільки 35 років, був молодий, веселий, повний плянів і надій на майбутнє. Свідомість, що в житті всіляко буває та щире бажання зорганізовано допомогти українській справі, казала йому насамперед стати членом УНСоюзу. Випадок стався і сьогодні його молода, овдовіла дружина з малим сином, в цій чорній годині розпачі по втраті мужа і батька, кріпляться свідомістю, що покійний пам'ятав про них та забезпечив їх на цю найчорнішу годину.

Це лише один фрагмент з тих багатобічних користей, привілеїв і обов'язків, що їх дає і накладає членство в У. Н. Союзі та які мають таке рішальне значення в нашому особистому і громадському житті. З признанням треба ствердити велику свідомість того серед нової української імміграції, найкращим доказом чого є її масове членство в У. Н. Союзі.

ПРОБУДЖЕННЯ АЗІЇ

(д) Европа з її „холодною війною", яка потрясла ввесь світ, вже давно зійшла на другорядне місце подій. Центр великих світових подій пересунувся сьогодні до Азії.

Коли роздріблення Европи стало фактом і ледве чи можна його усунути, Азія щораз більше й виразніше консолідується у могутні потуги. Азія є нині фундаментом для таких масових рухів як панмонголізм, панслямізм і гіндуїзм, із яких кожен об'єднує кілька соток мільйонів людей. Азія є також батьківщиною найчисленніших народів нашої землі: китайці числять понад 450 мільйонів душ, а гіндуси 385 мільйонів.

Майже половина людства — 1236 мільйонів душ — заселює цей великанський континент, із яких 674 мільйонів приналежать до жовтої раси. Ці маси людей пробуджуються. Від Сирії до Кореї клекотить серед них. Націоналістичні й соціяльреволюційні, релігійно-фанатичні й ворожі чужинцям струї нуртують серед цих мільйонів. Анаміти, бірмани, китайці, гіндуси, манджурці, тибетці й корейни приходять до національної та соціяльної свідомости.

Моральне банкротство Европи після другої світової війни остаточно очуняло Азію. Двісті років колоніяльного або напівколоніяльного панування европейців викликало у народів Азії не тільки глибоку ненависть проти західного імперіялізму, але й заставило їх нині активно з ним боротися. Французів, голяндців і англійців прогнано до азійських побереж. Найближчі десятиріччя усунуть цілком решткі колоніяльних здобутків. Білі люди цілком зникнуть із Азії. Колишня, не до здобуття кріпость Сінґапур... наймогутніше заборольо европейської влади в Азії, є сьогодні тільки тінню колишнього свого світового значення, а Шангай і Гонконг із колишніх центрів европейців в Азії зіпхнено до їх останніх охоронних пунктів. Також і Америка втратила свої впливи в Китаю.

Ворожнеча проти білих є нині найсильнішою об'єднуючою ідеєю народів Азії. Вона розпалила їх націоналізм та одушевлює в рівній мірі індонезів як кочівничі народи Сінкіянгу, бірманів, як і маляйців з вогневою рушійною силою, політичної активности Індії та Китаю.

„Геть панування білих!" — такий боєвий клич, який гомонить од Евфрату до Янгтсе через усю Азію. Під цим кличем скликано саме першу Паназійську Конференцію в Ню Делі, яка вперше об'єднала поборюючі себе азійські держави.

Азія є культурно найбагатшою в контрасті. Аж до найновіших часів історію Азії опановує противенство її високих культур в Індії й Китаю, що старі на 4000 років і кочовників степів із їх дикими інстинктами та наскрізь варварських народів, в першій мірі монголів, які нераз заливали Европу. Із Азії ішли на Европу татари й гуни, яких натиск найбільше мусіла терпіти наша Україна, але й турки й араби.

Та зовнішній натиск Азії на Европу тільки мав свою основну силу в релігії. Із Азії вийшли всі панівні релігії світу: жидівство, християнство, будизм та іслям. Саме релігії були підложем сили й напору народів Азії.

Також наше модерне знання, має свої основи в Азії. Математика, астрономія, географія, архітектура, письмо, медицина, виробництво текстилій, витоплювання металів і багато інших людських здобутків знання мають свій початок в Азії. Хліборобство, годівля тварин, корова, кінь, вівця, свиня, майже ввесь дріб, собака, й кіт — всі вони азійського походження. Рівнож і наші овочі здебільша. Ярина, квіти, далі цукор, шовк, гріш, будова кораблів, колесо від воза — все це уперше появилося в Азії.

Наша модерна машинова цивілізація в погорді в азіятів. Вони інстинктовні вороги машини. За винятком Японії та Індії, Азія має мало великих промислових міст, як це є типовим на заході. Але мимо цього могутня хвиля модернізації Азії, котиться від Туреччини до Кореї. Зріст міст можна назвати просто „американським".

В подібному темпі доконується зріст політичної свідомости, яка охоплює народи та племена Азії. В противенстві до Европи Азія не роздріблена. Великий переворот, який розпочався за часів Ататюрка над Босфором, опановує нині Ізраїль, арабські держави, Персію, Індію, Пакістан, Сіям, Бірму, Індонезію, ввесь большевицький Сибір, Манджурію, Китай й Корею. Культурна база Азії — дуже стара. Вона перервалася перед 2000 роками. Не треба забувати, що в Азії будувалися небосяжні святині й палаци тоді, як люди в Европі ходили ще в медвежих шкурах та мешкали дуже примітивно. Нині культура Азії пробудилась і навязує свій розвиток до старих основ.

Не забуваймо теж, що китайці винайшли стріляний порох перед тисячами років. Але вони уживали його тільки до святочних штучних огнів. Це европейці винайшли кріс і пушки та стали його вживати до взаємного мордування. Хто зна, чи Азія не стане згодом піонїром нової людської культури?

Азія дала найбільших другів любови людини всіх часів. Там родився і проповідував Ісус Христос, там жили і навчали: Сакамуні, Конфуцій, Будда, Могамед. Чи Азія не навяже пробудження своєї культури й політичної свідомости до свого світлого минулого, не стане піонїром світового гуманізму?

Таке питання ставлять собі тепер найкращі знавці Азії і відповідають на його позитивно.

Іван Кедрин.

МОВНА САЛАМАХА

Довше перебування у чужинецькому середовищі завжди впливає погано на чистоту рідної мови. Перебування чотирьох частин України під пануванням чотирьох чужинецьких держав (Наддніпрянщина — Росія, Галичина — Польща, Карпатська Україна — Мадярщина й Буковина — Румунія) покалічило українську мову й на самій Україні, засмічуючи її полон-, москаль- — та іншими „ізмами", що з ними повели вперту боротьбу українські письменники й журналісти від перших початків відродження української літератури та преси, вчителі в українських школах, врешті всі ті, інтелігенти, які здають собі справу, що значить краса рідної мови. Величезні заслуги для збереження її і збагачення поклала Всеукраїнська Академія Наук у часах, коли ще московська політика „єдиного совєтського народу" (отже і єдиної „совєтської мови") не наклала шорів і на ту установу. Сьогодні маємо вже настільки розвинену багату нюансами рідну літературну мову, що існують у нас уже прегарні переклади архитворів прозової і віршової чужинецької літератури, а фахівцям помагають у праці словники термінологій медичної, технічної, правничої, спортової і ін. Очевидно, що мова, як все живе, не стоїть на місці, а поступає щораз уперед, розвивається, збагачується щораз новими новотворами, з котрих деякі виявляються невдатними спробами, інші знову швидко приймаються і входять у словник мови щоденної. Виміна культурних вартостей між Східною і Західною Україною та затіснення між ними духових взаємин довели також в ділянці мови майже до повного вирівнання: говоримо „майже", бо галицькі письменники і наддніпрянські зберегли все ще власні притаманні мовні риски, що ще яскравіше видні у щоденній мові. Однак і в цьому напрямку процес вирівнювання (без шкоди для говірок, що їх мусить мати кожний нарід, який живе на великих просторах) іде безупинно вперед.

Мандрівка 200,000 українських душ по світі, викинених із рідної землі в чужинецькі країни, принесла з собою нову велику проблему: як зберегти чистоту рідної мови в нових країнах поселення, серед нових чужинецьких середовищ, що притолочують кожного нового імігранта своєю матеріяльною цивілізацією та всмоктують духовою культурою. Рубом стоїть ця проблема також для українців у ЗДА, а що їх тут у порівнанні з іншими країнами поза Україною — найбільше: і тому тут твориться центр українського життя і тому й наша відповідальність, як членів та керівників того центру, особливо велика.

Признаюся, що мені трохи моторошно, коли подумаю, що ми, новоприїзжі українські імігранти, могли б у масі пірнути в те саме річище, що ним пливе мова маси наших американських земляків. Що ця мова мусить бути троха засмічена англізмами, це річ неминуча, коли пригадати, як напр. швидко засмічувалась мова українських вчителів чи суддів, що їх польський режим масово переносив з української Галичини у корінну Польщу, ледви кількасот клм., а не кілька тисяч миль, віддаленої від рідної землі. Але й цьому засміченню повинна бути межа. Малі фейлетоністи весело оповідають українсько-американським стилем про „бойсиків", що мешкають у великому „гавзі" з кількома „румами" та бавляться на „файному стріті". Але тих бойсиків і гавзів і румів і стрітів таки трохи забагато і направду зовсім непотрібно. Бо їх знаменито можна оминути. Лихо в тому, що вони такі підступні і злобні, що закравшись раз у землячу мову — притуплюють свідомість тих, які приймають їх та вживають їх. І наші американські земляки дійсно не здають собі справи, який смак

(Докінчення на стор. 3-тій)

ЧЕТВЕРТИЙ КОНҐРЕС АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ

9)

П-НІ ОЛЕНА КИСІЛЕВСЬКА ВІТАЄ КОНҐРЕС ВІД ЖІНОЦТВА

Бесідниця насамперед висловлює свою радість, що має можність привітати Четвертий Конґрес Американських Українців від Світової Федерації Українських Жіночих Організацій. Якщо на цьому Конґресі говориться про соборність України, то вона почувається до права говорити в ім'я ідеалів соборности, що їх плекає українське жіноцтво в цілому світі. Бо власне це жіноцтво завжди було найбільше об'єднане службою українській нації. Бесідниця висловлює привіт і глибоку пошану УПА, доцінюючи їх великі жертви, та взиває ввесь український нарід іти разом з ними та служити тій самій ідеї. Українське жіноцтво — твердить бесідниця — признає, що сьогодні є час конечности співпраці усіх українських сил, і тому апелює до Конґресу, щоб він сприяв об'єднанню та намагався припинити ворожнечі. Зокрема апелює до українських газет, щоби вони об'єднували, а не роз'єднували та не сіяли незгоди. Одним з найважливіших завдань американських українців під цю пору бесідниця вважає необхідність приспішити акцію переселення скитальців. „Мати-Україна замало має своїх дітей, щоб дозволити їм гинути без потреби" — твердить п-ні Кисілевська, вважаючи проблему скитальців не тільки справою нашого серця, але й престіжу. Загибель цих людей на скитанні назавжди залишилася б плямою в нашій історії. На закінчення свого привіту п-ні Кисілевська апелює до всіх українців, аби вони єдналися при своїх церквах та при громадських і допомогових організаціях та працювали і співпрацювали з усіми для повалення большевицького ворога, „кінець якого буде нашим воскресінням".

Д-Р В. ГАЛАН СКЛАДАЄ ПРИВІТ ВІД З.У.А.Д.КОМІТЕТУ

Адв. І. Панчук заповідає, що „між нами є делегати, які мають представити дуже важливі справи", і просить до голосу екзекутивного директора Злученого Українського Американського Допомогового Комітету, д-ра Володимира Ґалана.

Д-р В. Ґалан, вітаючи Конґрес і бажаючи йому успіхув в нарадах, та висловлюючи вдячність сенаторці Кисілевській, що вона порушила справу переселення, говорить:

22 січня 1944 р. на Зборах У.К.К. в Филаделфії рішено створити нову українську харитативну інституцію — ЗУАДКомітет для несення помочі українським жертвам війни.

Від цеї організації я маю шану привітати Світлі Збори та від імені Екзекутиви зложити щирі побажання успіхів в цих нарадах, які відбуваються в таку важливу добу.

Вітаючи Вас, Високодостойні Делегатки й Делегати, я хотів би звернути Вашу увагу на цю великанську, ґіґантичну працю, яку виконує ЗУАДКомітет тепер, та згадати коротко про ще більші завдання, які стоять перед нами.

Досі ЗУАДКомітет переслав до Европи — 13,000 аплікацій, на приблизно 40,000 людей, з цього було 7,000 індивідуальних аплікацій а 6,000 аплікацій самого Комітету.

За останніх 8 місяців приїхало біля 15,000 імігрантів, з цього на завірення ЗУАДК 8,000 а 7,000 на родинні завірення. На завірення наші (ЗУАДК) приїхали майже усі наші визначні мистці, малярі, журналісти, науковці, Капеля Бандуристів, Театр Блавацького, Студія Гірняка, Хор „Ватра", Оперний Ансамбль п. Пюрка. Більшість експонатів наших мистців, які сьогодня бачите, це речі перевезені коштом і працею ЗУАДКомітету. Все це зроблено коштом приблизно 200,000 долярів.

Нажаль, загал нашого Громадянства тут, як і загал новоприбулих не усвідомив собі величі усієї праці — і сьогодня ЗУАДКомітет стоїть перед важким рішенням припинити цілковито іміґраційну справу просто тому, що бракує фондів і приміщень для новоприбуваючих. А тимчасом, вже в Бремен жде 300 родин, а дальших 2,700 родин підготовляє папері до виїзду. Значить, майже готових до виїзду вже є 3,000 родин або 9,000 осіб, а дальших 3,000 наших ашурансів на 9 до 10 тисяч осіб не можна буде використати, бо громади відмовляються принимати нових іміґрантів і нема фондів на заплачення їм дороги з порту до місця призначення. Це сумне але правдиве явище.

Для продовження праці — нам треба негайно 100,000 долярів і приміщення хоч на 700 до 800 родин. Досі навіть десять процент усіх ашурансів не сплачені, жертвенність старих і нових громадян дуже а дуже змаліла. Почуття відповідальности майже зникло.

Для прикладу хочу навести кілька чисел. До Шікаґо ми вислали 125 родин або кругло 350 осіб. Самий транспорт коштував нас 15,000 долярів а вдержання їх в Шікаґо вже перейшло суму 5,000 долярів. З цеї суми не повернено досі ані одного сотика. Така сама справа в Дітройті, Клівленді, Питсбурзі, Скрентоні та других громадах.

Положення дуже важке. Але з нього є вихід, коли стара і нова іміґрація зрозуміє, що ЗУАДКомітет не має ніяких фондів ні субвенцій, крім цього, що зложить наш загал.

ЗУАДКомітет зріс і став міжнародною допомоговою організацією тільки Вашою волею і жертвами, Вашим трудом та працею і тільки продовжуванням цієї праці старою і новою іміґрацією ми сповнимо історичне наше завдання — врятуємо значну частину нашої скитальщини на честь і славу нашого народу.

Це мусить статись зараз — не відкладаючи одного дня — і я певний, що Світлі Збори приділять належну увагу цій великій справі.

Після виступу д-ра Ґалана, І. Білинський повторює свій внесок, щоби дати слово представникові УГВР, Миколі Лебедові.

На цю тему знову вив'язується дискусія. Одні делегати піддержують внесок п. Білинського, інші виступать проти нього.

(Продовження на стор. 4-тій)

З ТЕАТРУ

ТЕАТР НА ПОСЛУГАХ ПУБЛІКИ

Вистава комедії Кропивницького в театрі Блавацького у Филаделфії.

Український театр під дирекцією В. Блавацького у Филаделфії шукає способу „задомовитись" на новому терені. Щоб знайти контакт з публікою, той тетар, в склад якого входять актори, що їм не чужі рампи великих театрів, старається пізнати смак цієї публіки й до нього пристосуватись. Дуже небезпечний шлях, що у всякому випадку заперечує мистецьке зростання театру.

Не відчувши ентузіязму у цієї публіки після вистави „Батурина" — п'єси нової, хоч і не ґеніяльної, але зі світлого минулого, цей театр узяв першу з краю побутову комедію з нашої клясики. Кажемо „першу з краю", бо вибір комедії Кропивницького не був зумовлений ніяким мистецьким задумом. Правда, комедія, яку поверх сотні років різні українські театри від столичних до аматорських включають у свій репертуар, називаючи її то „Пошились у дурні", то „Перехитрили", то вкінці „Дванадцять дочок на віддані", — це кращий зразок нашої комедійної літератури. Саме ім'я Кропивницького — найвиразнішого драматурга нашого побутового театру, що умів не лише спостерігати всі побутові деталі, але й надати їм у п'єсі мистецького оброблення — говорить про себе. Ще й у цій комедії оригінальні зарисовки комічних персонажів, що можуть притягнути навіть тих працівників театру, що стояли на шляху революції проти побутового театру. Правда, Курбас у поставі побутової п'єси експерементував; теж і Гірняк — ставлячи останнім разом ту ж таки комедію Кропивницького — перетках її різними змодернізованими вставками і „трюками", маючи на увазі не поставу побутової п'єси, але експеримент над побутовою п'єсою.

Остання вистава Блавацького йшла по втертих традиційних шляхах. Скажемо, може, й з одним недотягненням, хоч і не з вини постановника: пропала побутова мова Кропивницького, що колись допомагала завершити комедійне дійство. Що більше, відчувалось, що акторові, який не так давно з великим успіхом креував Гамлета і постійно стояв у проводі поступового росту українського театрального мистецтва, важко завернути до побутовщини. Та все ж мельник Кукса у відтворенні Блавацького вийшов живо й оригінально. Надзвичайно характеристичну постать створив Б. Паздрій у ролі коваля Дранка. Здавалось, що артист засвоїв думку Саксаганського, який розумів, що смішне — це напружене чекання, і з цим заложенням творив цю характеристичну постать нашої клясичної комедії. В. Шашаровський у ролі Нечипора був таким же, яким колись викликував сміх у нашої театрально вихованої публіки. Обі жіночі ролі в добрих руках; і добряча Оришка у відтворенні Л. Шашаровської, і злослива Горпина у відтворенні Е. Дичківної — переконливі. Вдоволяли й інші постатті: обох женихів у відтворенні В. Мельника й А. Радванського та писаря у відтворенні В. Рудакевича — бо ж усі вони актори — це члени ансамблю колишнього львівського театру, що до історії нашого театрального мистецтва додав немало гарних сторінок. Декорації Андрусева гармонійні з побутовою виставою. Оркестра замало чисельна й тому замало жвава.

Вистава притягнула досить публіки та в загальному подобалась.

На виставу приїхав з Ню Йорку Йосип Гірняк. Зустріч цих двох діячів нашого театру — Гірняка й Блавацького, ще більше упевнює, що покищо українська громада в Злучених Державах не спроможна створити одного репрезентативного театру, хоч і є театральні провідники, актори й навіть репертуар. Краще нехай у кожному більшому скупченні українців діє театральна група навіть полусамодіяльна. В американських умовинах трудно покищо повірити в можливість дальшого розвою нашого театрального мистецтва та хочемо вірити, що вдасться затримати бодай здобуте.

(от)

МОВНА САЛАМАХА

(Докінчення зі стор. 2-гої)

має ота мовна саламаха. Що вона неприродна й погано намішана, доказує це факт, що є теж чимало українців в Америці, старих іміґрантів, які охоронились перед заразою стрітів, гавзів і румів і не відпекались українського дому, хати (камяниці) ні вулиці. Чому земляк землякові має пояснювати, що його брат або син „клінує" а не чистить чи робить порядки, і чому обов'язково наші люди мають ходити на „сапер" а не на вечеру, або їхати „треном" а не залізницею, поїздом, — цього не можемо зрозуміти. Єдиним виправданням, що їх можуть навести ті, які вживають всіх отаких анґлізмів у щоденній мові, це те, що вони — спершу не звертали на свою мову уваги, а потім уже до тієї саламахи так привикли, що годі їм було відвикнути. І ця саламаха така небезпечна, як трясовиця, що в ньому людина з головою поринає, як тільки ногою туди ступить. Українці в Америці зраджують нахили не тільки перетикати рідну мову англійськими словами, але й просто „українізувати" англійщину: новому іміґрантові нелегко догадатися, що „стешинія" це стація (стейшен), а „вмухуватися" походить від „муф" (отже „ф" чи „в'" а не „х") і значить впровадитись (до помешкання). А вже право громадянства дістала „ґара", зукраїнізована від „кар", віз, авто...

З притиском зазначую, що інтенцією цих рядків не є насміхатися з когонебудь. Борони Біг! На самому вступі автор цих рядків признав, що страшенне важко, а то й просто неможливо цілком охоронитись перед впливами мови середовища, серед котрого хтось опиниться. Хто перебуває 20 чи 30 років в Америці та ще й стрічався здебільша лиш із американцями, той міг призабути вже дещо рідну мову, тим більше, що українських інтелігентів була тут жменя і мали вони стільки до роботи, скільки мають їх усі — піоніри. Ні, ми не хочемо „навертати" давніх іміґрантів, зате хочемо перестерегти нових. Бо помічаємо вже загрозливе явище заражування себе тими мовними родзинками! Вже можна зауважити, що наші новоспечені американці, які три-чотири місяці тому вступили на цю землю, хочуть імпонувати своїм своякам чи приятелям, які приїхали сюди місяць-два пізніше від них, — вставляючи в українське речення два-три слова анґлійські, і то здебільша з фальшивою вимовою та не завжди на правильному місці.

Товариство письменників і журналістів у Львові прийняло колись на одних своїх загальних зборах окрему постанову про необхідність боротися за чистоту рідної мови на кожному кроці, стежити за нею, виправляти її, вічно її вчитися. В українських часописах були „Мовні кутики", українські редактори вибороли собі право переводити мовну коректу статтей навіть найбільших достойників, мовні коректори були по всіх видавництвах, існував просто моральний натиск на всі установи і на все громадянство, щоб дбати за красу рідної мови, не помітувати нею, не легковажити собі її.

В СПРАВІ РІЗДВЯНИХ ПРИВІТІВ В „СВОБОДІ"

Идучи назустріч загальним бажанням наших громадян, Адміністрація „Свободи" рішила віддати в різдвяному числі газети окреме місце для святочних привітів і побажань. Різдвяне число „Свободи" появиться з датою п'ятниці, 6-го січня 1950 р. та в збільшеному об'ємі. Ціну для оголошень цих побажань встановляється: за привіт-побажання величини одного інча (дюймацаля) на одну шпальту (п'ять поодинчих рядків) — $2.00; 3 інчі на одну шпальту — $5.00; 1 інч через дві шпальти — $3:50; 2 інчі через дві шпальти — $6.00; 3 інчі через дві шпальти — $8.00 і т. д. В цю величину включається теж імена, прізвища і адреси. Оголошення різдвяних побажань прохається надсилати найпізніше до дня 20-го грудня і разом з грошевою належитістю, бо в іншому випадку вони не будуть поміщені.

Треба сподіватися, що наш загал, як місцевих громадян так і нових іміґрантів, скористає з цеї нагоди, щоби дати про себе знати, висловлюючи при цьому свої різдвяні побажання своїм рідним, знайомим і приятелям. Газета, що йде в усі, навіть найдальші закутини світу та всілякими дорогами продирає теж залізну заслону, занесе Вашу вістку і Ваш привіт до Ваших рідних і приятелів чи знайомих, справляючи їм радість та збуджуючи в них надію на кращу долю.

Адміністрація „Свободи".

ПРОТОКОЛ

анкети, скликаної Науковим Товариством ім. Шевченка, Американський Відділ, що відбулася в Ню Йорку, в дні 22 жовтня 1949 р. в приміщенні НТШ.

В анкеті взяли участь: проф. Микола Чубатий, голова Американського Відділу НТШ, д-р Роман Осінчук, секретар того Відділу і д-р Ярослав Падох, член Виділу НТШ і екзекутивний секретар Амер. Відділу НТШ, як представники НТШ, д-р Лука Мишуга, як представник Українського Народного Союзу й часопису „Свобода", д-р Лонгин Цегельський, як представник „Провидіння" і часопису „Америка", д-р Матвій Стахів, як представник Українського Робітничого Союзу та часопису „Народня Воля", д-р Роман Кришталський, як представник Української Народної Помочі та часопису „Народне Слово" з Пітсбурга, проф. Іван Паливода, як представник „Самопомочі" в Ню Йорку, гроф. Михайло Лисогір, як представник „Учительської Громади", ред. Святослав Гординський, як представник Української Мистецької Ради, інж. Мирослав Раковський, як представник Українського Пласту в Америці, студ. Мотиль, як представник Української Студентської Громади в Америці, дійсні члени НТШ, професори Володимир Січинський, Микола Шлемкевич, Петро Ковалів, Михайло Міщенко і Василь Лев та проф. Валентин Щугаєвський і д-р Василь Ленцик.

Нарадою проводив проф. Чубатий, протоколував нараду д-р Падох.

Нараду відкрив проф. Чубатий. Він вказав на значне оживлення нашого громадського життя, зокрема культурних установ, як наслідок прибуття нової української іміграції. Нова іміграція — політична. Вона сокровище української національної ідеї. В імя національної служби нова імграція стає вже тут до праці. Але ця праця часто нескоординована й хаотична. Перед нами ряд великих й важких завдань, які можна доконати тільки силами загалу, що б назвати тільки прикладово вакаційні курси українства, вакаційні оселі для молоді, українознавчі школи і т.п. Мабуть було б корисним для нашого громадського життя в Америці, щоб виникнув один центр, який не втручаючись в працю поодиноких товариств, координував би її, намічував би нові завдання, а деякі більшого маштабу навіть переводив при помочі інших культурних організацій. НТШ, як товариство найбільш загально-національного характеру, що стоїть поза всякими політичними чи іншими спорами й поділами взяло на себе ініціятиву скликати нараду наших установ й піддати їм під розвагу питання, чи потрібна така нова установа, як Украніська Культурна Рада. Є це тільки анкета, якої завданням обмін думками. Не йде про якісь зобовязання товариства й про утворення сьогодні нової установи. Тож було б побажаним, що б всі представники наших установ висловили свій погляд на справу відверто й щиро. Стан нашого культурного життя в Америці й потребу координаційного чинника в культурній роботі зясував д-р Шлемкевич, якому голова наради й дав слово.

Д-р Микола Шлемкевич підкреслив з признанням оживлення нашого громадського життя з приїздом нової іміграції. Приїхала передовсім українська громадська еліта, а прикметою кожної еліти є невдоволення тим, що є й охота йти дальше і вище. Її прикметою є дальше постійна активність, звідси праця по давніх товариствах й виникання нових. Ця в основному корисна праця несе часто за собою непотрібну конкуренцію й надаремну витрату сил, яких і так в нас не багато. Що б цього уникнути треба української культурної політики. Не тої з наказу, бо вона нам осоружна й завжди крахує, але спертої на взаємнім порозумінні й устійнюваної спільними силами всіх культурних діячів і їх організацій. Зокрема тісна співпраця старих еміґрантів, досвідчених щодо потреб і умов культурної праці в Америці й нових, сповнених запалом до праці принесла б великі успіхи. Таку українську культурну політику в Америці могла б поставити й вести Українська Культурна Рада. Дальше доповідач накреслив завдання Ради й її організацію, сперту на чотири секції: інтелектуальну (наука), мистецьку, виховну й господарську. Незапротоколованими залишаються глибокі й прегарні думки доповідача про основи культури, її поділ й значення. Закликом утворити Українську Культурну Раду й започаткувати українську культурну політику, в основу якої лягла б синтеза свободи й порядку, д-р Шлемкевич закінчив свою основно продуману й гарно висловлену доповідь.

Після доповіді д-ра Шлемкевича розпочалася дискусія.

Першим в дискусії забрав голос д-р Лонгин Цегельський з Филаделфії. Він зазначив, що забірає слово перший, бо не погоджується з думками доповідача й хоче, що б його слова були неначе корреферетом й що б таким чином учасники наради мали вже на початку своїх розважувань і нарад дві протилежні концепції, що допоможе їм вибрати відповідний шлях та винести корисне рішення. Хоч він і згідний з д-ром Шлемкевичом, що нова іміґрація може внести багато корисної праці в культурній ділянці нашого життя в Америці, зокрема ж наші науковці й що їм наше громадянство мусить дати якнайбільшу поміч в їх роботі, то є противний утворенню Культурної Ради, тому, що згідно з американським світоглядом і способом життя противиться всякій реґляментації культурного життя й праці. Кожна одиниця й організація, що хоче працювати, нехай працює як хоче і вміє, життя само покермує цією працею й внесе потрібні корективи. Нові іміґранти-скитальці хотіли б усе реґулювати, і задля цього творити нові установи, забуваючи, що не установи, але люди роблять корисну роботу. Тутешне життя, тутешні умови праці самі накидають певні форми праці, чи то йде про шкільництво, чи інші ділянки культурної роботи, і їх скитальці не переборять. Шкода їх праці і грошей. Скитальці не створять ані власних шкіл, ані не утворять ні одного українського діточого садка й не переборять впливу англійської мови на наших дітей. Зокрема в цьому не поможе Культурна Рада. В англо-саськім світі не люблять кермування згори. Рада не матиме поваги й її ніхто не буде слухати. Зате д-р Цегельський дораджує, що б завдання, які мала б перебрати Культурна Рада, взяло на себе Наукове Товариство ім. Шевченка. Воно має до того відповідну повагу й відповідних людей. Замість творити нову установу він пропонує, що б нарада застановилася над передачею відповідних уповноважень НТШ і створила організацію для фінансової допомоги НТШ. Воно буде давати напрям у культурній ділянці і його члени свобідною грою інтелекітв. Вірить, що суспільність підіпре НТШ і дасть йому потрібні фонди на його роботу. Треба до неї звернутися і напевно знайдуться крім більшого числа дрібних жертводавців і великі меценати, які не пожаліють на корисну працю Наукового Товариства ім. Шевченка навіть тисячів долярів. Д-р Цегельський закінчив своє слово порадою, що б нижчу культурну політику залишити існуючим товариствам, а вищою культурною радою для них нехай буде НТШ. Для переведення більших плянів, як напр. літніх курсів українознавства, НТШ може створити окремий комітет і то переважно з місцевих давніх громадян, які краще знають тутешні обставини.

На основі доповіді д-ра Шлемкевича і думок д-ра Цегельського, тим цінніших, що крім критики поглядів д-ра Шлемкевича подавали іншу, позитивну концепцію, розвинулася інколи дуже оживлена дискусія, яка під кінець довела до узгіднення головніших спірних поглядів.

Її започаткував проф. Чубатий, який підкреслив деякі важливі завдання української культурної роботи, як напр. боротьбу за українську душу наших дітей, яка — як він виказував на прикладі — не є така вже безнадійна, та заапелював до приявних, що б вони знайшли синтезу на основі думок д-ра Шлемкевича і д-ра Цегельського, бо в обох промовців є чимало корисних думок і плянів. Зокрема підніс потребу створення українського культурного центру з музеєм національним, з бібліотекою, науковою робітнею і т.п. що звязане з більшими фондами, які дати може і повинно ціле українське громадянство.

ВІДОЗВА
УКРАЇНСЬКОГО КОНҐРЕСОВОГО КОМІТЕТУ АМЕРИКИ

до всіх членів, делегатів та усього американсько-українського громадянства.

Боротьба українського народу проти московсько-большевицької окупації України та напружені міжнародні відносини причиняться до актуалізації української визвольної справи на міжнародному форумі. Доказом цього є хочби четвертий Конґрес Американських Українців у Вашинґтоні, Д. С., який викликав в американських політичних колах та пресі живе зацікавлення. Ці обставини вкладають на УКК та весь американсько-український загал нові обов'язки, перш усього плянового ведення політичної акції на американському терені та скріплення політичної діяльности серед американсько-українського загалу.

Нововибрана Екзекутива й Політична Рада УКК саме тепер розробляє плян своєї політичної праці на найблищий час. Плян передбачує, крім зв'язків з офіційними чинниками, також зв'язок з представництвами поодиноких поневолених москалями народів та дальше скріплення акції на міжнародному терені. Все це вимагатиме теж відповідного оживлення праці в наших громадах.

Уважаємо, що відповідною нагодою для скріплення політичної діяльности серед американсько-українського загалу є гідне відсвяткування річниці проголошення Української Державности та Соборности, то є 22. січня. Святочне обходження цеї річниці є для всіх українців подією незвичайної ваги. Вона є продовженням державницької традиції українського народу та символом в його дальшій боротьбі аж до її успішного завершення. Нам, американським українцям, припадає на цій вільній американській землі окрема роля: бути речниками державницьких ідей українського народу. Тому УКК закликає своїх членів, шан. делегатів та все організоване американсько-українське гормадянство, щоби вже заздалегідь повели потрібну підготовку та день 22. січня всюди відсвяткували під кличем „День Української Державности". Одначе УКК звертає увагу, що на святах повинна бути переведена збірка, дохід з якої має бути призначений виключно на цілі УКК.

Закликаємо до активної участи в цім Святі особливо нашу нову іміґрацію і тут роджену американсько-українську молодь, які так чисельно репрезентували себе на Четвертому Конґресі у Вашинґтоні, Д. С. Ідея Української Державности є дорога і нам, американським українцям. Свою любов до неї можемо виявити саме відсвяткуванням цеї річниці та відповідною допомогою на працю УКК, як репрезентанта ідеї Української Державности на Вільній Американській Землі.

Український Конґресовий Комітет.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

БЕЙОН, Н. ДЖ.

Листопадове Свято.

Заходами католицької парохії та її хору „Боян" відбулась 13 листопада святочна академія в памятні роковини Листопадового Зриву. Свято почалось відспіванням американського гимну (Гелен Сенко). Після змістовного реферату, який виголосив п. Володимир Пришляк, місцевий мішаний хор під проводом п. Миколи Кормелюка відспівав: За рідний край, Кант про Божу матір й Для України живем, а квартет цього ж хору виконав: Ой пущу я кониченка й Могилу. Поміж хоровими точками були вплетені деклямації а саме: Любомир Кормелюк: „Любов України", Марія Чайка: „Україна", й Юлія Кормелюк: „Воскресення". Після цього слідувало сопранове сольо п. Семена Гамкало: „Сини України" в супроводі фортепіяну. На окрему увагу заслуговує виступ п. Ореста Поповича, який виконав на фортепіяні: а) Українську думку, опр. Зітарський; б) Турецький марш, Моцарта. Слід відмітити, що програма була дуже гарно побудована й прямо вказувала присутнім в цей мент линути ген там, на рідні українські руїни, де мав місце світлий „Листопадовий Зрив". Пісня кінцевого слова о. пароха С. Маланяка свято закінчено відспіванням національного гимну „Ще не вмерла Україна".

Гроші, зібрані на святі, призначено на допомогу скитальцям.

Учасник.

Українці в Австралії

(Виїмок з листа 10-го жовтня).

...Слава Богу що вже скінчилася зима, а то ми тут таки добре намерзлися. Дивно воно виглядає, але правдою є, що ми тут в Канбері, мали добрий сніг через пару днів, а на околичних горах лежав сніг більше як місяць. Мороз ранками доходив 10° Цельзія. От маєте гарячу Австралію! Правда, що столиця Австралії Камбери є положена 700 м. над п.м. і окружена горами висоти до 2000 м. Наші люди, які прибувають сюди, порівнюють Камберу з Жаб'єм. Правда, не має тут наших гуцулів та Черемоша. Тепер тут весна, повно цвітів, цвітуть теж европейські дерева, всюди зелено, Камбери пишається в своїй весняній красі. По Камберських парках працюють переважно Д.П.

Сюди прибуває щораз більше скитальців по тутешньому „нових австралійців" бо назва Д.П. не є тут бажана. Тих „нових австралійців" числять вже більше як 60 тисяч а між ними є вже певно з 10 тисяч українців, котрі вже починають якотако організуватися. По більших центрах потворили вже свої громади. Це все ще в початках і досить тяжко йде вперід через брак інтелігенції. Можна сподіватись, що коло новозаснованих громад з часом повстануть різні організації, так потрібні на чужині. Жінок на загал тут мало дотепер приїхало.

Ми тут в Камбери вручили Міністерству Імігрaції меморандум в справі українських шахтарів в Бельгії, з'ясовуючи їх невідрадне положення. Тутешнє міністерство згодилося переселити їх тут, якщо IPO покриє кошт транспорту. На загал наші люди почуваються тут незле. Це переважно робітники, які мають заробітні ставки досить високі (35 — 40 фунтів місячно з чого можна утримати родину з 3-4 осіб досить легко). Інтелігентам є тяжче приноровитися до нових обставин бо багато з них змушені працювати лопатою. Найкраще приноровлюються до обставин „східняки". Тим море по коліна скрізь.

На загал австралійці не радо дивляться на національні організації новоприбулих, хоч офіційно ніхто не заборонює творити їх.

(Подала О.К. з листа Л.М.)

ПОВІДОМЛЕННЯ

Отсею дорогою звертаємось до шановних членів відділу 204 У. Н. Союзу, та просимо вирівняти до кінця цього місяця всі залеглі складки, щоб у такий спосіб дати можність урядові замкнути книжки та виготовити річний звіт на річні збори. Зогляду на те, що деякі члени ще дальше висилають свої вкладки до бувшого секретаря, або до головної канцелярії У. Н. Союзу, а бувший секретар чи знова головна канцелярія пересилають опісля ці вкладки до відділу, то щоб защадити подвійної роботи і поштових розходів, проситься таких членів висилати свої вкладки впрост на адресу секретаря: W. Hasiy, 527 E. 12th St., New York, N. Y. — Н. Гаврилко, предс.; М. Свуш, кас.; Г. Бакуменко, рек. секр.; В. Гасій, секр.

ЧЕТВЕРТИЙ КОНҐРЕС АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ

(Продовження зі стор. 2-гої)

го, а ще інші пропонують, щоби дальші привіти відложити „на завтра". Наостанці предс. І. Панчук приймає внесок та просить до голосу п. Лебедя.

ПРИВІТ М. ЛЕБЕДЯ ВІД УГВР ТА ВИЗВОЛЬНОГО РУХУ В УКРАЇНІ

Високоповажані Делегати і Гості Четвертого Конґресу Американських Українців:

Дякуючи шановній Президії і Представникам Четвертого Конґресу Американських Українців, маю честь зложити привіт Конґресові та українській іміграції в Злучених Державах від Українського Визвольного Фронту на Батьківщині, себто в першу чергу від Українського Народу, що стоїть по сьогоднішній день у важкій, завзятій і безперервній боротьбі з большевицьким окупантом на всіх відтинках життя Нації; від Української Головної Визвольної Ради, як верховного, всеукраїнського органу визвольної боротьби; від героїчної Української Повстанчої Армії, як армії Українського Народу, та від революційно-політичного підпілля в Україні.

Не маючи зараз можности представити ширше цілости сучасного стану українських визвольних змагань та методів і прийомів большевицького терору і насильств, хочу підкреслити, що в сучасній повоєнній міжнародній обстанові український нарід та його УПА є передовою силою в боротьбі проти большевизму внутрі Совєтського Союзу. Власне український нарід, УПА та цілий український визвольний фронт дають всьому світові доказ, як єдино можна протиставитися большевизмові та цілій його системі. УПА, як армія цілого українського народу, зуміла зломити міт большевицької сили і непереможности. Українська Повстанська Армія прорвала і прориває т.зв. залізну заслону СССР. УПА, здана виключно і єдино на піддержку українського народу на Батьківщині, видержала нечувану досі боротьбу.

Хай ця віра і ця невгнутість українського народу та його передових сил в Батьківщині скріпить і нас на еміграції та дасть нам почуття сили і обов'язку реальної допомоги Воюючій Україні. Пам'ятаймо, що український нарід і його організовані сили вірять і очікують допомоги з боку старшої української еміграції та враховують її в цілість українських визвольних змагань.

Особисто бажаю Четвертому Конґресові Американських Українців повного успіху в об'єднанні української іміграції в ЗДА та здійсненні її великого завдання: реальної допомоги Воюючій Україні!

(Дальше буде)

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

СТ. ЛУІС, МО. — Річні збори Тов. св. Володимира, від. 179, відбудуться 18. грудня, в парафільній галі, 1120 Dolman St., в годині 1. попол. Просимо місцевих і позамісцевих членів і члениць, прийти бодай раз на рік на збори і вирівняти свої залеглости. Буде звіт уряду і вибір уряду на 1950 рік. Не явившийся член чи урядник підлягає карі згідно з ухвалою. По зборах забава. — За уряд: М. Тильович, предс.; М. Кульчицький, кас.; М. Паращак, секр.

ІСТ СТ. ЛУІС, ІЛЛ. — Річні збори Тов. Запорозька Січ, від. 284, відбудуться в суботу, 17. грудня, в годині 7:30 ввечір, в У. Н. Домі, 1020 Норт 9 ул. Буде вибір уряду на 1950 рік. Просимо всіх членів прийти на ці **збори** на означений час. — За уряд: І. Щурик, предс.; О. Петришин, кас.; І. Василька, секр.

ВЕСТ ПУЛМАН, ІЛЛ. — Бр. св. Арх. Михаїла, від. 243, повідомляє всіх членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 18. грудня, в годині 2. пополудні, в гали парафіяльній, 12205 Parnel. Просимо всіх членів прийти на час і привести зі собою нових кандидатів в члени, бо наш відділ лишився позаду зі своєю квотою. Буде вибір урядників на 1950 рік і інші справи до полагодження. Не явившіся члени підлягають карі. — За уряд: Білик, Романюк, Лагола.

СТ. ДЖОЗЕФ, МО. — Збори Тов. Запорозька Січ, від. ___, відбудуться 18. грудня, в парафіяльній галі. Всі члени обовязково повинні прийти на ці збори, бо буде вибір уряду на 1950 рік і звіт з цілого року. Не явившийся член підлягає карі згідно зо статутом. — П. Рак. предс.; П. Занько, кас.; С. Юркевич, секр.

МІНЕАПОЛИС, МІНН. — Річні збори Тов. Запорозька Січ, від. 385, відбудуться в неділю, 18. грудня, в год. 3:30 пополудні, вг али парафіяльній, 612 — 6. вул. Н. І. Всі члени обовязково мають явитись наз бори, боб уде звіт уряду і вибір уряду на 1950 рік. Добра нагода вступити в члени Союзу, бо вступ вільний. — Й. Ковалів, предс.; О. Козак, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Тов. Згода, від. 358, повідомляє всіх члениць, що **річні збори** відбудуться в неділю, 18. грудня, вг одині 1:30 пополудні, в У. Н. Домі, 2255 Вест 14. вул. Члениці, виповняймо свої обовязки, прийдім всі як одна на річні збори, де почуємо звіт уряду і виберемо уряд на наступний рік. Довгуючих просимо вирівняти свій довг. — Анна Гавриляк, предс.; Параскевія Молодець, рек. секр.

CLEVELAND, O.—St. Mary's Lodge No. 112 will hold its monthly meeting Sunday, Dec. 18th, after 3rd Mass, in the Church hall. Please attend this meeting & pay all dues to the end of the year. Our **yearly meeting** will be held Sunday, January 8th, 1950, when we will have an election of officers. — E. Laluk, Pres.; H. Prociw, Treas.; R. Kupchik, Sec'y.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Тов. Вільна Україна, від. 152, повідомляє своїх членів, що **річні збори** відбудуться в середу, 14. грудня, в годині 8. ввечір, під ч. 180 William St. Просимо всіх членів прийти на збори вислухати звіту делегата з Конґресу, вибрати уряд на 1950 рік та полагодити інші справи. — М. Шумейко, предс.; І. Бакум, секр.

ВІЛМІНҐТОН, ДЕЛ. — Відділ 247 повідомляє всіх членів, що місячні збори відбудуться в четвер, 15. грудня, в годині 7. ввечір, в церковній галі, 623 S. Heald St. Просимо всіх членів явитися на збори і виповнити свої залеглі довги, бо інакше **будуть** суспендовані. Буде назначення дня річних зборів і інші справи до полагодження. Просимо членів і не членів вписувати свої діти до У. Н. Союзу, бо це є найкраща і найдешевша асекурація для старших ід ітей. — П. Сас, секр.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. — Сестр. Любов, від. 37, повідомляє всіх своїх члениць, що **річні збори** відбудуться в четвер, 15. грудня, в годині 7:30 ввечір, в У. Н. Домі, 214-216 Фултон ул. Просимо всіх прийти на означений час. Буде річний звіт урпду і контр. комісії та вибір уряду на 1950 рік і інші важні справи. Просимо привести зі собою нових члениць і впишіть свої діти. — За уряд: А. Погранична, предс.; Анна Гнатюк, секр.; Анна Ґенеґа, кас.

ЦІКАГО, ІЛЛ. — Річні збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 252, відбудуться в неділю, 18. грудня, в годині 12. вполудне, у салі при укр. пр. церкві, 2250 Кортез ул. Буде вибір уряду на 1950 рік і інші справи. Просимом ісцевих і позамісцевих членів прийти на ці збори. — За уряд: Маґас, предс.; Когут, секретар.

ТОРОНТО, ОНТ., КАНАДА. — Повідомляємо членів Бр. св. Арх. Михаїла, від. 49, що **річні збори** відбудуться в неділю, 18. грудня, в парафіяльній салі, 110 Френклин ул., в год. 3. пополудні. Всі члени обовязково повинні явитись на ці збори. — Я. Місюрка, предс.; М. Юречків, секр.

МІЛВОКІ, ВІС. — Річні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 103, відбудуться в суботу, 17. грудня, в годині 7. ввечір, в церковній галі, 1231 Scott St. Просимо всіх членів і членок, як місцевих так і позамісцевих, прийти на означений час. Маємо важні справи до полагодження, буде річний звіт уряду і контр. комісії за минулий рік, буде вибір уряду на 1950 рік. Проссимо довгуючих членів вирівняти свої залеглі вкладки. Просимо всіхч ленів привести зі собою нових членів, бо наш відділ лишився далеко від інших з новими членами. Хто не зложив ще на пресовий фонд Свободи, то просимо принести свою датку на річні збори. — За уряд: Й. Сенчишин, предс.; П. Стецик, кас.; Т. Барсук, секр.

КАНЗАС СІТІ, КАНЗ. — Річні збори Бр. св. Володимира, від. 323, відбудуться 18. грудня, в годині 2. пополудні, під ч. 38______ улиця. Просимо всіх членів прийти на час, бо є важні справи до полагодження. — Д. Яремко, предс.; В. Федан, кас.; Д. Кархут, секр.

ПІТСБУРҐ, ПА. — Тов. Рогатинщина, від. 396, повідомляє своїх місцевих іпозамісцевих членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 18. грудня, в годині 3:30 пополудні, в домі Frank Culupy, 2328 — 2nd Ave. Просимо прийти на означений час, бо буде звіт уряду і вибір уряду на 1950 рік. Напоминаємо довгуючих членів, щоби виповнили свої вкладки за 1949 рік. — За уряд: І. Драпала, предс.; Ф. Цюлюпа, кас.; І. Слободян, секр.

ДОНОРА, ПА. — Бр. св. О. Неколая, від. 232, повідомляє всіх своїх членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 18. грудня, в гали литовській, в год. 1:30 пополудні. На цих зборах буде звіт з цілого року і вибір уряду на 1950 рік. Просимо всіх членів прийти і привести зі собою нових членів, котрих приймемо без вступного. — За уряд: Т. Газдайко, предс.; Ю. Годзик, кас.; І. Пандрак, секр.

БЕНТВІЛ, ПА. — Відділ 109 повідомляє членів, що збори відбудуться 18. грудня в гали Іґл. Просимо місцевих і позамісцевих членів прийти, бо хто не прийде заплатить кару 1 дол. — За уряд: П. Василик, предс.; М. Шариляк, секр.

БОФАЛО, Н. Й. — Бр. св. О. Николая, від. 127, повідомляє місцевих і позамісцевих членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 18. грудня, в гали церковній, по Сл. Божій. На зборах вибереться уряд на 1950 рік. — І. Була, предс.; П. Володка, секр

СО. ДІРФІЛД, МАСС. — Тов. Галицька Січ, від. ___, повідомляє всіх членів, що **річніз бори** відбудуться 18. грудня зараз по Сл. Божій, в церковній галі. Просимо всіх членів прийти на ці збори, боб уде вибір урядників і звіт за 1949 рік. — За уряд: Е. Сельський, предс.; Ю. Романюк, кас.; В. Гудима, секр.

НЮ БРІТЕН, КОНН. — Бр. св. Ап. Петра й Павла, від. 254, подає всім своїм членам до відома, що **річні збори** відбудуться в пятницю, 16. грудня, в годині 8. ввечір, в церковній гали. Обовязком кожного члена є явитись на ціз бори, бо є дуже важні справи до полагодження і буде вибір уряду на 1950 рік. Довгуючих членів просимо вирівняти свої вкладки. — За уряд: А. Кошик, предс.; В. Романишин, кас.; М. Тимчишин, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Бр. св. О. Николая, від. 175, повідомляє всіх своїх членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 18. грудня, в год. 1. пополудні, в У. Н. Домі, 4655 Мартін ул. Просимо хоч раз в році всі зійтися, щоб було з кого вибрати уряд на 1950 рік. Буде звіт за 1949 рік. — В. Братусь, предс.; В. Вілінський, кас.; В. Бартош, секр.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. С.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 1. листопада 1949 року помер ІВАН МИХАЛЬЦЕВИЧ, член і бувший касієр Тов. Запорозька Січ, від. 388 У. Н. Союзу в Честер, Па.

Покійний походив з села Пруси, пов. Самбір, Зах. Україна. Полишив у смутку жену Марію, три дочки: подружену Павлину Едвард, Ольгу і Олену, три сини: Івана, Йосифа і Василя та внучку Барбар-Парасінка.

Покійний був активним Союзовцем, любив і обстоював свій нарід. Також був щирим працівником і предсідником, а опісля касієром У. Н. Дому.

Похорон відбувся 4. листопада з погребового заведення при великій участи родини, знайомих і приятелів до прав. церкви св. Діви Марії при 3-тій і Ворд ул., і на цвинтар Long Croft. — В. Й. П.!

Е. Воловиняк, секр.

Професійні Оголошення

ПОШУКУВАННЯ

П-а **ХЛИСТУНА ЮХИМА,** жінку і дитину, **ЗДОР ГРИЦЬКА,** жінку і дорослого сина пошукує **ШКАРУПА ПОРФІРІЙ,** знайомий з одного табору. Хто про них знає, або вони самі, прошу зголоситись:
P. SZKARUPA
c/o Mr. H. Wiggins
1136 Columbia Ave., Lancaster, Pa.

СОФІЯ ПАЩАК (Мазепа) з Річичан, пов. Городок біля Львова, пошукує тіточного брата **ПАВЛЮКА МИХАЙЛА** з Ляшок, коло Судової Вишні, пов. Яворів, який виїхав до Америки по першій світовій війні. Хто знає про него, або він самий, прошу зголоситись на адресу: W. PASZCZAK, 740 Ocean Ave., Jersey City, N. J.

ТАРЗАН, ч. 2237. Жіноче співчуття.

Коли малпочоловік даремно шарпав закратоване вікно...

...залякана дівчина відійшла дверми, а Зі замкнув їх з треском.

Коли сильний лік палив мозок Тарзана, він кидався по кімнаті наче дикий звір.

„Чому то цей гарний молодець має терпіти? Пусти його!" — прохала красавиця.

„Йди до своєї кімнати, заки я ще забуду мою обіцянку, дану твоєму братові" — гримнув доктор.